

8. °पूर्वेषां mit acc. *südöstlich von* 8,6,20.

दक्षिणप्राञ्च (द° + प्राञ्च) adj. dass. f. °प्राची mit Ergänzung von दिग् R. 6,96,11.

दक्षिणामानस (द° + मा°) N. pr. eines Wallfahrtsortes: °यात्राक्रम Verz. d. B. H. No. 1236.

दक्षिणाराठा s. राठा.

दक्षिणसद् (द° + सद्) adj. rechts oder südlich sitzend VS. 38,10. °पासद् 9,35.

दक्षिणास्थ (द° + स्थ) adj. zur Rechten stehend; m. Wagenlenker AK. 2,8,2,28. H. 760. — Vgl. सव्येष्ठ.

दक्षिणो (alter instr. von दक्षिणा) adv. rechts, südlich P. 5,3,36. Vop. 7, 206. mit dem abl. P. 2,3,29. न दक्षिणा वि चिकित्ते न सव्या न प्राचीन-मादित्या नेत पश्चा RV. 2,27,11. दक्षिणा यज्ञमभिनन्तमाणाः 10,17,9. AV. 9,7,20. 12,2,34. VS. 13,55. 15,16. TBr. 2,1,4,8. ÇAT. Br. 1,8,1,3. 2, 1,2,3 u. s. w. षण्मासान्दक्षिणादित्य एति 14,9,1,19. KHAND. Up. 5,10,3. शङ्केर्दक्षिणा ÇAT. Br. 3,5,1,2. 5. ÇĀÑKH. ÇR. 3,16,16. LĀTJ. 8,8,5. KĀTJ. ÇR. 1,7,27. 2,1,21. KAUC. 1. °शिरस् adj. KĀTJ. ÇR. 22,6,4.15. GOBH. 3,10,21.

दक्षिणाकर्पर्द s. u. दक्षिणात्कर्पर्द.

दक्षिणाकाल (द° + काल) m. die Zeit der Empfangnahme des Opfer-
lohns KĀTJ. ÇR. 12,2,18. 17,2,22. 18,6,4. 22,2,5. ÇĀÑKH. ÇR. 1,12,10.

दक्षिणामिं (दक्षिणा + मिं) m. das südliche Altarfeuer (in den Brāh-
mana gewöhnlich अन्वकार्यपचन genannt) AK. 2,7,19. AV. 8,10,4. 9,
6,30. 15,6,5. 18,4,8. 9. ĀÇV. ÇR. 2,2. GRHJ. 4,4. KĀTJ. ÇR. 2,5,27. 5,8,
22. LĀTJ. 2,2,24. KHAND. Up. 4,17,5. BHĀG. P. 4,4,32. 5,26.

दक्षिणाय (दक्षिणा adv. + अय) adj. dessen Spitzen nach Süden gerich-
tet sind: तृणानि, कुशाः, दर्भाः ÇAT. Br. 12,5,1,12. KĀTJ. ÇR. 4,13,15.
ÇĀÑKH. ÇR. 4,3,3. GOBH. 4,2,17. MBH. 13,4339. fg. R. GORR. 2,112,9.
4,53,20.

दक्षिणाचल (दक्षिणा + अचल) m. das südliche Gebirge, der Malaja
H. 1029.

दक्षिणाचार (दक्षिणा + आचार) adj. 1) einen geraden, rechtschaffenen
Wandel führend MBH. 4,167. — 2) das Ritual der Çākta von der rechten
Hand befolgend BHĀG. P. I, Einl. p. XCVI. °तत्र As. Res. XVII, 218.

दक्षिणाचारिन् adj. = दक्षिणाचार 2. As. Res. XVII, 218. °रितत्र-
राज 221.

दक्षिणाभ्योतिस् (द° + ज्यो°) adj. durch die Opferspende Glanz empfan-
gend: योऽं पश्चैदने दक्षिणाभ्योतिषं ददाति AV. 9,5,22.

दक्षिणाञ्च (दक्षिणा adv. + अञ्च) adj. nach Süden gerichtet: दक्षिणाञ्चमु-
द्वास्य KAUC. 87. प्राग्दक्षिणाचो चित्तिं कृत्वा ÇĀÑKH. ÇR. 4,14,9.

दक्षिणात् (abl. von दक्षिणा) adv. von rechts, rechts; von Süden her,
südlich P. 5,3,4.

दक्षिणाद्वार (द° adv. + द्वार) adj. die Thür südlich habend KAUC. 83.
GOBH. 4,7,9.

दक्षिणात्तिका (दक्षिणा + अत्तिका) f. ein best. Metrum COLEBR. Misc.
Ess. II, 155.

दक्षिणापथ m. Vop. 6,69. 1) (द° subst. + पथ) der Weg der Dakṣhiṇā,
der die Opferspende bildenden Kühe u. s. w. (zwischen der ÇĀlā und

dem Sadas) KĀTJ. ÇR. 12,2,18. 10,2,13. 15,6,16. LĀTJ. 2,7,12. ÇĀÑKH.
ÇR. 13,14,6. ĀÇV. ÇR. 5,13. — 2) (द° adv. + पथ) das Land im Süden,
der Dekhan N. 9,21. 23. MBH. 2,1121. 5,593. HARIV. 5289. SUÇR. 2,36,
5. VARĀH. BRH. S. 46,8 (9). HIT. 48,5. VRT. 28,14. °गामिन्यः (lies mit
ÇKDr. °जन्मानः) सर्वे नरवरान्धकाः (°वरान्धकाः ÇKDr.) । गुहाः पुलि-
न्दाः शवराश्चुका मद्रकैः (मद्रपैः ÇKDr.) सह ॥ MBH. 12,7559.

दक्षिणापथिक adj. vom vorherg.: °पथिका नृपाः Fürsten des Südländes
HARIV. 6144.

दक्षिणापर (दक्षिणा + अपर) adj. südwestlich ĀÇV. GRHJ. 4,1. KĀTJ. ÇR.
8,5,19. LĀTJ. 1,10,10. KAUC. 87.

दक्षिणाप्रवण (द° adv. + प्र°) adj. nach Süden abfallend, von einem
Orte ÇAT. Br. 1,2,5,17. 13,8,1,7. 8. ĀÇV. GRHJ. 2,5. 7. 4,1. KĀTJ. ÇR. 22,
3,6. M. 3,206. JĀGŪ. 1,227.

दक्षिणाप्रष्टि (द° adv. + प्र°) m. das Seitenpferd rechts neben den
Jochpferden (युग्य), δεξιόσσελος: दक्षिणायुग्यमेवाग्रे युनक्ति अथ सव्यायुग्य-
मथ दक्षिणाप्रष्टिम् ÇAT. Br. 9,4,2,11. 5,1,4,9. KĀTJ. ÇR. 14,3,8. 18,6,1.

दक्षिणाबन्ध (द° subst. + ब°) m. Bez. einer der drei Gebundenheiten
nach dem Sāmikhja, die der Opferspende (bondage of ritual observ-
ance): दक्षिणाबन्धो नाम गृह्यब्रह्मचारिभित्तुवैखानसानां काममोक्षोप-
कृतचेतसामभिमानपूर्विका दक्षिणां प्रयच्छन्तां दक्षिणाबन्ध इत्युच्यते TĀT-
TVAS. 46. — Vgl. u. दक्षिणा und दक्षिणिक.

दक्षिणामुख (दक्षिणा adv. + अमि°) adj. dessen Gesicht nach Süden
gerichtet ist M. 4,50. nach Süden gerichtet, — fließend (f. अ), von Flüs-
sen SUÇR. 1,172,5. °स्थित mit dem Gesicht nach Süden gewandt ste-
hend MĀRK. P. 29,20.

दक्षिणामुख (द° adv. + मुख) adj. f. ई das Gesicht gegen rechts, gegen
Süden wendend KĀTJ. ÇR. 8,6,22. 17,1,23. ĀÇV. GRHJ. 2,3. ÇĀÑKH. ÇR. 4,
14,12. LĀTJ. 4,3,9. M. 2,52. 3,215. 238. R. 2,69,15. 3,73,14.

दक्षिणामूर्ति (द° subst. + मूर्ति) m. eine Form des Çiva bei den TĀn-
trika BHĀG. P. I, Einl. p. LXXXV. XCVI. Verz. d. B. H. No. 807. °स्त-
व, °स्तोत्र 613. 616. °प्रयोग Verz. d. Oxf. H. 94, b, 24. °मत्र 106,
a, 26. °संक्रिता 95, a, 34. 109, b, 13. °मूर्त्युपनिषद् Ind. St. 3, 325.

दक्षिणापयन (दक्षिणा + अपयन) 1) n. der Gang (der Sonne) nach Süden,
das Halbjahr in dem die Sonne sich von Norden nach Süden bewegt
M. 1,67. BHĀG. 8,25. MBH. 2,342. दक्षिणापयनमावृत्तो मर्कौ निविशते रविः
3,136. 6,5662. 5669. VARĀH. BRH. S. 5,32. BHĀG. P. 5,21,3. दक्षिणापयनम-
नुयां dem Wege nach Süden folgen, in's Reich. Jama's gehen so v. a.
sterben MBH. 12,996. — 2) adj. auf dem Wege liegend, welchen die
Sonne auf ihrem Gange von Norden nach Süden geht: नत्त्राणि BHĀG.
P. 5,23,5,6.

दक्षिणायुग्य (द° adv. + युग्य) m. das rechte Jochpferd ÇAT. Br. 5,1,1,
6. 4,2,8. 9,4,2,11.

दक्षिणारण्य (दक्षिणा + अरण्य) n. der südliche Wald, Bez. eines best.
Waldes (wahrscheinlich im Dekhan) HIT. 10,7.

दक्षिणारुम् s. u. अरुम्.

दक्षिणार्ध (दक्षिणा + अर्ध) m. die rechte, südliche Seite TS. 2,6,2,1.
TBr. 1,6,8,2. ÇAT. Br. 2,6,1,9. KĀTJ. ÇR. 5,8,15. MBH. 3,8001. R. 2,71,11.

दक्षिणार्ध्य (vom vorherg.) adj. auf der rechten, südlichen Seite befind-